संस्कृत

प्रयोग

क्र. नं. ११६

पुत्रप्राप्तिकर प्रयोग

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

उ/८५

(1)

॥दंतविद्याप्रारंभः॥॥

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(२)

श्रीगणेशायनमः॥ शौनकोक्तरीत्यापुत्रप्रतिग्रहप्रयोगः॥ पूर्वे
॥२॥ द्युः कृतोपवासः॥ वाससिकुंडलेछत्रउष्णीषंचांगुलीयकं॥
आचार्यधर्मसंयुक्तंवैष्णवंवेदपारगं॥ बर्हिःकुशमयंचैवइध्मंपा
लाशमेवच॥ एत्याहृत्यबंधुष्वज्ञातीन्ब्राह्मणांश्चपत्नीतः॥ पवित्रपा
णिः प्राणायामानायम्यदेशकालौसंकीर्त्यमम अत्रजलत्रयुक्तपै
तृकऋणापकारकपुत्राभावनरकनारणद्वाराश्रीपरमेश्वरप्रीत्य
र्थंशौनकोक्तविधिनापुत्रप्रतिग्रहंकरिष्ये॥ तदंगत्वेनस्वस्तिपु ॥२॥
ण्याहवाचनंआचार्यवरणं॥ आचार्यस्यमधुपर्केणार्हणायिह्ल्लु

(२A)

पूजनबंधुवर्गब्राह्मणेभ्यो न्नदानंकरिष्ये ॥ तदादौ निर्विघ्नतासि
ध्यर्थं गणपतिपूजनं करिष्ये इतिसंकल्प्य ॥ मधुपर्कौ ते पितरणां
कुलदेवतानां गुरूणां स्त्रीयर्थं ब्राह्मणान्बंधूंश्च भोजयन् ॥ ततः
आचार्यदेशकालौ संकीर्त्य यजमानो नुत्तमापुत्रग्रहणांगत्वेन वि
हितहोमं करिष्ये ॥ इतिसंकल्प्य ॥ अग्निप्रतिष्ठापनं कृत्वा ॥ अ
न्वाधानं कुर्यात् ॥ चक्षुषी आज्येनेत्यंत अत्र प्रधानं सकृदग्निं षड्ड
रं सूर्या सावित्री वरुणं अग्निं वायुं सूर्यं प्रजापतिं च अज्येन शेषेण
स्विष्टकृतमित्यादि आज्ञावित्रातिमुष्टीन्कृत्वा निरूप्य तावत्कृ
त्वः प्रोक्ष्य आज्यासवनांतं कृत्वा ब्राह्मणैः सह दातुः समक्षं गच्छेत् ॥

(3)

॥२॥ दातारप्रत्यस्मेपुत्रंदेहिमिब्राह्मणस्यद्वारापुत्रंदेहीतियांयांकारयेत्॥त
तोद्दाताआचम्य॥प्राणानायम्यदेशकालौसंकीर्त्यश्रीपरमेश्वर
प्रीत्यर्थंपुत्रदानंकरिष्यइतिसंकल्प्यगणपतिसंपूज्यंशक्तिचंदना
दिनाप्रतिग्रहीतारंसंपूज्ययेदसयेयसेतिपंचानांनाभानेदिष्ठो
मानवऋषिः॥विश्वेदेवादेवता॥आद्याश्चतस्रस्त्रिष्टुप्॥पंच
म्यानुष्टुप्॥पुत्रदानेविनियोगः॥यपस्तेनदक्षिणायासमक्ताः॥प
रिजातिरेईत्यंते॥इमंपुत्रंतवेपेत्कक्रणापूकरणपुन्नामनरकत्ता ॥२॥
रणासिध्यर्थेआत्मनश्चश्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थंतुभ्यमहंसंप्रददेनम

(3A)

मद्भिगद्भात्तुपुत्रभवान्इसंतेप्रतिगृहीतहस्तेसाक्षतजलंक्षिपेत्॥
अतःप्रगृहीतादेवस्यत्वेतिमंत्रेणहस्तद्वयेनप्रतिगृह्य॥स्वांकउप
ए विश्य॥अंगादंगादितिमंत्रेणमूर्ध्निआजिघ्रेत्॥ततोयुवंवस्त्रा
णिइ परिधाप्यदक्षिबंध्वाकुंकुमादिनातिलकंकृत्वाहिरण्यरू
पइत्यादिनाकुंडलादिभिरलंकृत्यछत्रेणाछादितं॥बालंन्यस
गीतवाद्यैः॥स्वस्तिनोमिमितामित्यादिमंत्रैश्चगृहमानीयहस्त
पादौप्रक्षाल्य॥आचम्य॥अग्नेःपश्चिमतोमातुरुत्संगेस्वदक्षि
णतोबालमुपवेश्य॥आचार्यदक्षिणतस्वयमुपविशेत्॥त

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(५)

तभाचार्यो बर्हिरास्तरणाद्याज्यभागांतं कुर्यात् ॥ चरुं आवदानधि
॥३॥ नावदाय ॥ यस्त्वाहृदा कीरिणेति द्वयोरात्रेयो वसुश्रुत ऋषिः ॥ अग्नि
र्देवता त्रिष्टुप् छंदः ॥ पुत्रप्रतिग्रहांग चरुहोमे विनियोगः ॥ य
स्त्वाहृदा० ॥ स्वस्ति ऋग्वूयं क्रमेण पठित्वा रयिन्नशांतस्वस्तिस्वा
हेति जुहुयात् ॥ यजमानः ॥ अग्नयइदं ॥ पुनरवदाय ॥ तुभ्यम
ग्रइतिमंत्रस्य सूर्यासावित्री सूर्यासावित्र्यनुष्टुप् ॥ पुत्रप्रतिग्रहां
गचरुहोमे विनियोगः ॥ तुभ्यमग्रे पर्यवहन् ॥ सह स्वाहा ॥ सूर्या ॥३॥
सावित्र्याइदनं० ॥ पुनरवदाय ॥ सोमोददद्दितिपंचानां सूर्यासा
२॥ तुभ्यमग्रे पर्यवहन्त्सूर्यां वहतुना सह ॥ पुनः पतिभ्यो जायां दा अग्ने प्रजया सह ॥ २

सोमो ददद्गंधर्वाय गंधर्वो ददद्ग्नये ।। रयिं च पुत्रांश्चादादग्निर्मह्यमथो इमां स्वाहा ।।१।। इहैव स्तं मा वियौष्टं विश्वमायुर्व्यश्नुतं ।। क्रीडंतौ पुत्रैर्नप्तृभिर्मोदमानौ स्वे गृहे स्वाहा ।।२।।

वित्री ऋषिः ।। सूर्या सावित्री देवता ।। आद्ये द्वे अनुष्टुभौ तृतीया जग
ती चतुर्थी त्रिष्टुप् पंचम्यानुष्टुप् ।। पुत्रप्रतिग्रहांग चरुहोमे विनियो
गः ।। पुनरव दाय ।। पंचभिर्जुहुयात् ।। सर्वत्र सूर्यासावित्र्या इति
त्यागः ।। ततः व्यस्त समस्त व्याहृतिभिराज्यं हुत्वा ।। स्विष्टकृतादि
होमशेषं समाप्य ।। आचार्याय धेनुं दद्यात् ।। दत्तपुत्री ब्राह्मणान् भो
जयेत् ।। कर्मणः संपूर्णतां वाचयित्वा ।। ईश्वरार्पणं कुर्वीत ।। शौन
कोक्तपुत्रप्रतिग्रहप्रयोगः ।। एवं यजुर्वेदी कर्तृको बोधायनोक्त
रीत्या प्रयोगो बोध्यः ।। प्राग संस्कृतस्य स्वस्ति वाचनं नांदिश्रा

अघोरचक्षुरपतिघ्न्येधि शिवा पशुभ्यः सुमनाः सुवर्चाः ।। वीरसूर्देवकामा स्योना शंनो भव द्विपदे शं चतुष्पदे स्वाहा ।।४।। इमां त्वमिंद्र मीढ्वः सुपुत्रां सुभगा

(5)

श्राद्धपूर्वकं जातकर्मादिकुर्यात् ॥ तत्र अस्य प्रतिग्रहितपुत्रविधी
॥१॥ समाप्तः ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥
शके १७०८ शोभकृतनाम संवत्सरे कार्तिकमासे शुल्कपक्षे त्र
रद्रिनौ गुरुवासरे तद्दिनि विश्वामित्रगोत्रोद्भवेन माणिक
भटात्मज तत्सुत सदाशिवेन लिखितं उपनावं पोरे चाफ
ळकर देशपांडे व ज्योतिषी व कुळकर्णी विस्तिक कसबे मसु
रा ॥ मुकाम शिवापुर ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥१॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(6)

॥५॥

॥ दत्तविधानप्र[illegible]संपूर्णम ॥ ॥

॥५॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com